A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)
2006. szeptember 14. *

A C-496/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) a Bírósághoz 2004. november 26-án érkezett, 2004. december 1-jei határozatával terjesztett elő az előtte

J. Slob

és

a **Productschap Zuivel**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, N. Colneric (előadó), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič és E. Levits bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: L. Hewlett,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. január 12-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: holland.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– J. Slob képviseletében G. van der Wal és H. S. J. Albers advocaten,

– a holland kormány képviseletében H. G. Sevenster és C. A. H. M. ten Dam, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében T. van Rijn, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. június 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tejre és tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1993. március 9-i 536/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 57., 12. o.) 7. cikke (1) bekezdése első mondatának és (3) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet J. Slob tejtermelő és a Productschap Zuivel (a továbbiakban: Productschap) közötti jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az a kiegészítő illeték, amelynek megfizetésére az érdekeltet kötelezték.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A tej- és a tejtermékágazatban kiegészítő illeték megállapításáról szóló, 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 405., 1. o.) 1993. április 1-jével kezdődően hét egymást követő, tizenkét hónapos időszakkal meghosszabbította a tej kiegészítő illetékének az 1984. március 31-i 856/84/EGK rendelettel bevezetett rendszerét, amely módosítja a tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről szóló, 804/68/EGK rendeletet (HL L 90., 10. o.).

4 A 3950/92 rendelet hatodik preambulumbekezdése szerint a teljes garantált mennyiségek bármelyikének túllépése esetén a tagállamra vonatkozó „következmény az lesz, hogy azoknak a termelőknek kell megfizetniük az illetéket, akik hozzájárultak a mennyiség túllépéséhez".

5 A 3950/92 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Az illeték az adott 12 hónapos időszak alatt értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék mindazon mennyisége után fizetendő, amelyet a 3. cikkben említett, idevonatkozó mennyiségen felül értékesítenek. Az illetéket meg kell osztani azon termelők között, akik a túltermeléshez hozzájárultak.

[...]" [nem hivatalos fordítás]

6 Az említett rendelet 9. cikkének c) és h) pontja szerint:

c) „termelő" az a természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek azon csoportja, aki vagy amely a Közösség földrajzi területén belül valamely gazdaságban gazdálkodik, és

– közvetlenül a fogyasztónak értékesít tejet vagy egyéb tejterméket;

– és/vagy a felvásárlónak szállít;

[...]

h) »közvetlen fogyasztásra értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék« az a tej vagy tejjel egyenértékű termékké átalakított tejtermék, amelyet anélkül adtak el vagy ruháztak át ingyenesen, hogy az tejet vagy egyéb tejterméket kezelő vagy feldolgozó vállalkozáson ment volna keresztül." [nem hivatalos fordítás]

7 Az 536/93 rendelet második preambulumbekezdése szerint a rendelet rendelkezései többek között „az illeték beszedése szabályosságának vizsgálatát lehetővé tévő ellenőrzési szabályokra" vonatkoznak.

8 E rendelet nyolcadik preambulumbekezdése szerint:

„[...] a tagállamoknak *a posteriori* rendelkezniük kell az ellenőrzés megfelelő eszközeivel, annak megvizsgálása érdekében, hogy az illeték beszedése megfelel-e, és ha igen, milyen mértékben, a hatályos rendelkezéseknek; [...] ezeknek a vizsgálatoknak legalább egy bizonyos számú műveletre kell vonatkoznia, amelyet pontosan meg kell határozni". [nem hivatalos fordítás]

9 Az 536/93 rendelet 1. cikke a következőképpen fogalmaz:

„A 3950/92/EGK rendelettel bevezetett kiegészítő illeték kiszámítása céljából:

(1) az említett rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely tagállamban az »értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék mennyisége« mindazon tej vagy tejjel egyenértékű termék mennyisége, amely az adott tagállam területén lévő gazdaságot elhagyja.

[...]

(2) A következő átszámítási képleteket kell alkalmazni:

[...]

– 1 kg vaj = 22,5 kg tej;

[...]"

10 Az 536/93 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Közvetlen értékesítés esetén a termelők a 3950/92/EGK rendelet 1. cikkében említett minden egyes időszak végén bevallást készítenek, amelyben termékenként összesítik a közvetlen fogyasztásra és/vagy nagykereskedőknek, sajtérlelőknek, illetve kiskereskedelmi forgalomban értékesített tej és/vagy egyéb tejtermékek mennyiségét.

[...]"

11 Az 536/93 rendelet 7. cikkének (1) és (3) bekezdése ekként fogalmaz:

„A tagállamok megtesznek minden olyan ellenőrzési intézkedést, amely a 3950/92/EGK rendelet 3. cikkében szereplő egyik vagy másik mennyiség túllépésével értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék mennyisége esetében az illetékbeszedés biztosításához szükséges. Ebből a célból:

[...]

f) A közvetlen értékesítési referenciamennyiséggel rendelkező termelők kötelesek legalább három évig a tagállam illetékes hatóságának rendelkezésére bocsátás céljából megőrizni a közvetlen fogyasztásra és/vagy nagykereskedőknek, sajtérlelőknek, illetve kiskereskedelmi forgalomban értékesített tej és/vagy egyéb tejtermékek mennyiségét havonta és termékenként feltüntető, tizenkét hónaponként elkészített készletnyilvántartásokat, a gazdaságban tartott és tejtermelésre használt állatállomány nyilvántartásával együtt, a 92/102/EGK tanácsi irányelv [...] 4. cikke (1) bekezdésének megfelelően, valamint a készletnyilvántartás ellenőrzését lehetővé tevő egyéb igazoló iratokat.

[...]

(3) A tagállamoknak ténylegesen meg kell vizsgálniuk az értékesített tej és tejjel egyenértékű termék mennyiségeire vonatkozó könyvelés pontosságát, és e célból a gazdaságokban történő begyűjtés során ellenőrizniük kell a tejszállítmányokat, valamint különösen az alábbiakat:

[...]

b) közvetlen értékesítést végző termelők telephelyén a 4. cikk (1) bekezdésében említett bevallás, valamint az (1) bekezdés f) pontjában említett készletnyilvántartás hitelességét.

[...]"

12 A 3950/92 rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2001. július 9-i 1392/2001/EK rendelet (HL L 187., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 33. kötet, 104. o.) 2002. március 31-i hatállyal az 536/93 rendelet helyébe lépett. Az előbbi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése megegyezik az 536/93 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével.

13 Az 1392/2001 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének második albekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok előírhatják a közvetlen értékesítésre referenciamennyiséggel rendelkező termelőknek, hogy nyilatkozzanak arról, hogy – adott esetben – a szóban forgó időszakban nem értékesítettek tejet."

A nemzeti szabályozás

14 A kiegészítő illetékről szóló 1993-as rendelet (Regeling superheffing 1993., *Nederlandse Staatscourant* 1993., 60. sz., 18. o., a továbbiakban: Regeling superheffing) vezette be Hollandiában a tejre vonatkozó kiegészítő illeték rendszerét.

15 A Regeling superheffing 4. cikke előírja:

„(1) A termelő köteles illetéket fizetni a közvetlen fogyasztásra értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék azon mennyisége után, amely túllépi a termelő közvetlen értékesítési referenciamennyiségét.

[...]"

16 A Regeling superheffing 29. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A 4. cikk szerinti termelőnek az 536/93/EGK rendelet 4. cikke és a Productschap által ennek érdekében bevezetett szabályok alapján termékenkénti bontásban be kell vallania a Productschapnál azt a tej- és tejtermékmennyiséget, amelyet közvetlenül a fogyasztónak szállított [...] az elmúlt illetékbevallási időszak során.

[...]"

17 A Regeling superheffing 31. cikke ekként fogalmaz:

„(1) A 4. [...] cikk alapján az illeték megfizetésére kötelezett vagy arra kötelezhető termelő köteles könyvelést vezetni az 536/93/EGK rendelet 7. cikke és a Productschap által meghatározott szabályok alapján.

(2) A Productschap hivatalból meghatározhatja a szállított mennyiséget, ha az (1) bekezdésben, valamint a 27. cikk (2) bekezdésében és a 29. cikk (1) bekezdésében előírt kötelezettségeket nem tartják be, vagy a Productschap véleménye szerint nem megfelelően tartják be."

18 A kiegészítő illetékről szóló rendelet 1994-es végrehajtási rendelete (Zuivelverordening 1994., Uitvoering regeling superheffing, PBO-blad 1994., 26. o., a továbbiakban: Zuivelverordening) 11. cikkének (1) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„A termelő köteles a vállalkozását vagy a gazdaságát érintő valamennyi tényt nyilvántartásában olyan módon rögzíteni, hogy abból bármikor megismerhetők legyenek a termelés, a készlet és a termelő által kapott és az általa szállított, kezelt vagy feldolgozott tejmennyiségek, valamint az azokra vonatkozó pénzügyi adatok, és ezt a nyilvántartást, valamint ezeket az adatokat legalább három évig megőrizni."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 J. Slob tejtermelő. 1997. decemberében gazdaságának ellenőrzése során az 1996/1997-es illetékbevallási időszak vonatkozásában körülbelül 250 000 kilogramm tejnyi különbséget állapítottak meg egyrészt a J. Slob tulajdonában lévő, tejelő tehenek száma alapján kiszámított termelőképesség, másrészt a J. Slob által a Productschapnál bevallott, közvetlenül értékesített termelés között.

20 J. Slob azt állította, hogy a szóban forgó 250 000 kilogramm tejet a sajtgyártáshoz használt író gyártása során vajjá dolgozta fel, és az így termelt vajat közvetlenül az előállítást követően megsemmisítette. Erről a termelésről és megsemmisítésről nem vezetett készletnyilvántartást, mivel az ilyen nyilvántartás csak az eljárás végén előállított sajt esetében volt kötelező.

21 A Regeling superheffing 31. cikkének (2) bekezdése alapján a J. Slob által az 1996/1997-es illetékbevallási időszak során közvetlen fogyasztásra szállított tej- és tejtermék mennyiségének hivatalból való meghatározását követően a Productschap megállapította, hogy az érdekelt az 536/93 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján kiegészítő illeték címén 180 976,77 NLG megfizetésére köteles.

22 A J. Slob által előterjesztett kifogást követően a Productschap 2000. április 4-i határozatával leszállította az érdekelt által megfizetendő kiegészítő illeték összegét. Megállapította azonban, hogy J. Slob kifogásai a fent említett különbségre vonatkozóan nem megalapozottak. Ebben a határozatban megállapították, hogy körülbelül 250 000 kilogramm tejről semmilyen könyvelést nem vezettek. A Productschap ebből arra következtetett, hogy J. Slob az 1996/1997-es illetékbevallási időszak során a termelésről, a készletekről, valamint a tej- és tejtermékszállításokról nem vezetett pontos és teljes könyvelést.

23 2000. április 4-én J. Slob fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

24 Az e bíróság által indított előzetes döntéshozatal iránti eljárásban a Bíróság a C-236/02. sz. Slob-ügyben 2004. február 12-én hozott ítéletében (EBHT 2004., I-1861. o.) akként határozott, hogy az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első

mondatát és f) pontját úgy kell értelmezni, hogy a készletnyilvántartásnak, amelyet a termelő köteles vezetni, csak az értékesített tej és/vagy tejtermék mennyiségét kell megjelölnie havi és termékenkénti bontásban.

25 A Bíróság nem határozott a tagállamoknak egy olyan jogszabály elfogadására vonatkozó esetleges hatásköréről, amely jogszabály a területükön székhellyel rendelkező tejtermelők számára az értelmezendő rendelkezésekből következőket meghaladó könyvelési kötelezettségeket ír elő, mivel ez az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésnek nem képezte tárgyát (lásd a fent hivatkozott Slob-ügyben hozott ítélet 30. pontját).

26 A College van Beroep voor het bedrijfsleven ismét a Bírósághoz fordult. A College van Beroep voor het bedrijfsleven megállapítja, hogy a fent hivatkozott Slob-ítéletben a Bíróság nem válaszolt arra a kérdésre, hogy az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondata és (3) bekezdése alapján valamely tagállam rendelkezik-e hatáskörrel arra, hogy a termelő számára az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatában és f) pontjában előírt, a készletnyilvántartás megőrzésén túl olyan kötelezettséget írjon elő, mint a Zuivelverordening 11. cikkének (1) bekezdése, amennyiben ezt az eljárás folyamán felmerült kérdést e bíróság nem terjesztette elő.

27 Ebből következően a College van Beroep voor het bedrijfsleven felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az 536/93/EGK bizottsági rendelet 7. cikke (1) bekezdésének [első mondatát] úgy kell-e értelmezni, hogy ez a rendelkezés hatáskört biztosít valamely tagállam számára olyan jogszabály elfogadására, amely a tagállam területén székhellyel rendelkező tejtermelők számára olyan könyvelési kötelezettségeket ír elő, amelyek meghaladják az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének f) pontjából következő kötelezettségeket?

2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz igenlő, egy olyan szabály esetében, amely szerint valamely termelő köteles igazolni a hatóságok felé az előállított vajmennyiségeket és azok felhasználását, még akkor is, ha a vajat megsemmisítették, vagy állati takarmánnyá dolgozták fel, úgy kell-e tekinteni, hogy az ilyen szabály a tagállamnak meghagyott mérlegelési jogkör keretein belül marad?"

A szóbeli szakasz befejezését követően J. Slob által előterjesztett kérelmekről

28 A 2006. július 14-i kérelmével, amely július 20-án érkezett a Bíróság Hivatalába, J. Slob elsődlegesen azt kérte a Bíróságtól, hogy engedélyezze számára írásbeli észrevételek benyújtását a főtanácsnok indítványának a 2006. június 22-i tárgyaláson történt ismertetését követően, másodlagosan azt, hogy az eljárási szabályzat 61. cikke alapján rendelje el a szóbeli szakasz újbóli megnyitását, harmadlagosan pedig azt, hogy eltérő módon adjon számára választ annak lehetővé tétele érdekében, hogy a kontradiktórius eljáráshoz fűződő alapvető jogának biztosítása érdekében válaszolhasson a főtanácsnoknak.

29 J. Slob állítása szerint ez az indítvány mind ténybeli, mind jogi szempontból téves érveket tartalmaz, amelyeket azonban az eljárás megfelelő lefolyása érdekében nem ismertet az eljárásnak ebben a szakaszában. Előterjeszti, hogy még ha az eljárási szabályzat nem is rendelkezik a felek azon lehetőségéről, hogy az indítvány ismertetését követően írásbeli észrevételeket nyújthatnak be, az eljárási szabályzat nem is zárja ki kifejezetten annak lehetőségét.

30 A C-17/98. sz. Emesa Sugar ügyben 2000. február 4-én hozott végzés (EBHT 2000., I-665. o.) 3–16. pontjában kifejtett indokok miatt az a tény, hogy a Bíróság alapokmánya és annak eljárási szabályzata nem írják elő annak lehetőségét, hogy a

főtanácsnok indítványára válaszul a felek észrevételeket nyújthatnak be, nem veszélyezteti a jogalany kontradiktórius eljáráshoz fűződő jogát, amely az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdéséből következik.

31 Ennélfogva el kell utasítani az arra vonatkozó a kérelmet, hogy J. Slob lehetőséget kapjon a főtanácsnok indítványára válaszoló írásbeli észrevételeinek benyújtására.

32 Tekintettel magára a kontradiktórius elv céljára, amely annak elkerülése, hogy a Bíróságot olyan érvek befolyásolhassák, amelyeket a felek nem vitathattak meg, a Bíróság hivatalból, a főtanácsnok javaslatára vagy a felek kérelmére eljárási szabályzatának 61. cikkével összhangban elrendelheti a szóbeli szakasz újbóli megnyitását, ha úgy ítéli meg, hogy nem kapott elegendő felvilágosítást, vagy az ügyet olyan érv alapján kell eldöntenie, melyet a felek nem vitattak meg (lásd a C-127/02. sz., Waddenvereniging és Vogelbeschermingsvereniging ügyben 2004. április 28-án hozott végzés [az EBHT-ban nem tették közzé] 8. pontját; a C-470/00. P. sz., Parlament kontra Ripa di Meana és társai ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4167. o.] 33. pontját és a C-432/04. sz., Bizottság kontra Cresson ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-6387. o.] 50. pontját).

33 A jelen esetben ezek a feltételek nem teljesülnek.

34 Emlékeztetni kell ezenkívül arra, hogy az EK 234. cikk közvetlen együttműködést hoz létre a Bíróság és a nemzeti bíróságok között egy, a felek kezdeményezésétől független nem peres eljárás keretében, amelynek során a feleket csupán meghallgatják (lásd ebben az értelemben a C-364/92. sz., SAT Fluggesellschaft ügyben 1994. január 19-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-43. o.] 9. pontját).

35 Következésképpen a főtanácsnok meghallgatását követően a szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmet el kell utasítani.

36 A fentiekből következik, hogy a harmadlagosan előterjesztett kérelmet is el kell utasítani.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

37 Az 536/93 rendelet célja a tej- és tejtermékágazatban a kiegészítő illeték részletes szabályainak megállapítása ezen illeték hatékony alkalmazásának biztosítása és a csalás megelőzése érdekében.

38 E rendelet nyolcadik preambulumbekezdése szerint a tagállamoknak *a posteriori* rendelkezniük kell az ellenőrzés megfelelő eszközeivel annak megvizsgálása érdekében, hogy az illeték beszedése megfelel-e, és ha igen, milyen mértékben, a hatályos rendelkezéseknek. Az ilyen ellenőrzéseket az említett rendelet 7. cikke írja elő a felvásárlók és a termelők által elkészített begyűjtési és közvetlen értékesítési kimutatások pontosságának biztosítása érdekében (a C-231/00., C-303/00. és C-451/00. sz., Cooperativa Lattepiù és társai ügyben hozott ítélet [EBHT 2004., I-2869. o.] 70. pontja).

39 Semmi nem tiltja meg valamely tagállam számára, hogy az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének második mondatában és (3) bekezdésében megfogalmazottaktól eltérő intézkedéseket hozzon, amennyiben azokat szükségesnek ítélheti. Az említett

rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatának megfogalmazásából következik ugyanis, hogy a tagállamok kötelesek is megtenni minden, az illeték beszedéséhez szükséges ellenőrzési intézkedést. Bár a 7. cikk (1) és (3) bekezdése a továbbiakban pontosabban meghatározza az egyes meghozandó intézkedéseket, azt egyáltalán nem zárja ki, hogy azokat az e tagállamban szükségesnek mutatkozó egyéb intézkedésekkel egészítsék ki. Ahogyan az említett rendelet nyolcadik preambulumbekezdéséből következik, a megfogalmazott intézkedések csak szabályozási minimumnak minősülnek.

40 A J. Slob által előterjesztettekkel ellentétben az ilyen cselekvési szabadság nem teszi szükségessé, hogy maga a rendelet pontosan meghatározza azokat az esetleges intézkedéseket, amelyeket a tagállamok elfogadhatnak.

41 Azonban valamely közösségi szabályozás végrehajtási intézkedéseinek elfogadása során a nemzeti hatóságoknak a közösségi jog általános elveinek betartásával – amely elvek között szerepel az arányosság, a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve – kell gyakorolniuk a mérlegelési jogkörüket (a fent hivatkozott Cooperativa Lattepiù és társai ítélet 57. pontja).

42 Az első kérdésre tehát úgy kell válaszolni, hogy az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy ez a rendelkezés hatáskört biztosít a tagállamok számára, hogy amennyiben szükséges, a területükön székhellyel rendelkező tejtermelők számára olyan kiegészítő könyvelési kötelezettségeket előíró szabályozást fogadjanak el, amelyek meghaladják az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének f) pontjából következő kötelezettségeket. E hatáskör gyakorlása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jog általános elveit.

A második kérdésről

43 A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a közösségi joggal ellentétes-e egy olyan nemzeti szabályozás, amely a tejtermelők számára előírja, hogy nyilvántartásukban még akkor is rögzítsék az előállított vajmennyiségeket és azok felhasználását, ha a vajat megsemmisítették, vagy állati takarmánnyá dolgozták fel.

44 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell, hogy az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondata alapján abban az esetben van lehetőség intézkedések elfogadására, amennyiben azok szükségesek.

45 A holland kormány meggyőzően bizonyította az alapügyben szóban forgó intézkedés szükségességét a tejágazat szerkezetével, többek között a termelésüket közvetlenül értékesítő, bizonyos számú, nagyméretű, tejelő tehenek tartásával foglalkozó telepek létezésével, amelyek kizárólag a közösségi előírások alapján nehezen ellenőrizhetők.

46 Az arányosság elvével nem lehet ellentétes a megtermelt, de nem értékesített mennyiségek ellenőrzése Hollandiában. A holland tejágazat szerkezetére tekintettel ez az intézkedés nem haladja meg az ahhoz szükséges mértéket sem, hogy hatékony ellenőrzést biztosítsanak annak elkerülése érdekében, hogy a megtermelt, de a tejre vonatkozó kiegészítő illeték rendszerétől függetlenül értékesített mennyiségek bekerüljenek a gazdasági körforgásba.

47 A jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével szintén nem ellentétesek az alapügyben szóban forgókhoz hasonló ellenőrzési intézkedések. Az 536/93 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatából és e rendelet nyolcadik preambulumbekezdéséből ugyanis világosan és pontosan következik, hogy az említett 7. cikkben megfogalmazott intézkedések listája nem kimerítő, és a tagállamok adott esetben kötelesek is kiegészítő intézkedéseket tenni (lásd a jogbiztonság elvének kritériumaival kapcsolatban a C-94/05. sz., Emsland-Stärke ügyben 2006. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2619. o.] 43. pontját). Ezenkívül a Bíróság meghatározta, hogy a bizalomvédelem elvére nem lehet hivatkozni sem valamely közösségi jogi szöveg egyértelmű rendelkezésével, sem a nemzeti hatóság e szövegnek megfelelő magatartásával szemben (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Emsland-Stärke ítélet 31. pontját). Valamely gazdasági szereplőnek ennélfogva nem fűződhet jogos elvárása ahhoz, hogy nem vetik alá kiegészítő ellenőrzésnek.

48 A J. Slob által előterjesztettekkel ellentétben egy olyan szabályozás, mint amilyen a Zuivelverordening 11. cikkében szerepel, nem változtatja meg a kiegészítő illeték alapját. Ez a jogszabály mindössze kiegészítő ellenőrzési eszköz, amelyet azon, az 536/93 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében kitűzött cél figyelembevételével kell alkalmazni, amely a hatályos közösségi rendelkezéseknek megfelelő kiegészítő illeték beszedésének biztosításában áll.

49 Az előző megfontolásokra tekintettel úgy kell válaszolni a második kérdésre, hogy a közösségi joggal nem ellentétes egy olyan szabályozás, amely a tejtermelők számára előírja, hogy nyilvántartásukban még akkor is rögzítsék az előállított vajmennyiségeket és azok felhasználását, ha a vajat megsemmisítették, vagy állati takarmánnyá dolgozták fel, amennyiben az érintett tagállamban a termelők által elkészített közvetlen értékesítési kimutatások pontosságának hatékony ellenőrzése kizárólag a közösségi előírások alapján nehezen megoldhatónak bizonyul.

A költségekről

50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A tejre és tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1993. március 9-i 536/93/EGK bizottsági rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy ez a rendelkezés hatáskört biztosít a tagállamok számára, hogy amennyiben szükséges, a területükön székhellyel rendelkező tejtermelők számára olyan kiegészítő könyvelési kötelezettségeket előíró szabályozást fogadjanak el, amelyek meghaladják az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének f) pontjából következő kötelezettségeket. E hatáskör gyakorlása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a közösségi jog általános elveit.**

2) **A közösségi joggal nem ellentétes egy olyan szabályozás, amely a tejtermelők számára előírja, hogy nyilvántartásukban még akkor is rögzítsék az előállított vajmennyiségeket és azok felhasználását, ha a vajat megsemmisítették, vagy állati takarmánnyá dolgozták fel, amennyiben az érintett tagállamban a termelők által elkészített közvetlen értékesítési kimutatások pontosságának hatékony ellenőrzése kizárólag a közösségi előírások alapján nehezen megoldhatónak bizonyul.**

Aláírások